

Täysistunto

Torstai 8.4.2021 klo 16.00—19.18

2.1. Suullinen kysymys koronavirusepidemian hallinnasta (Kaisa Juuso ps)

Suullinen kysymys SKT 66/2021 vp

Suullinen kyselytunti

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Edustaja Juuso.

Keskustelu

16.00 **Kaisa Juuso ps:** Arvoisa puhemies! Lainvalmistelun taso on herättänyt koko koronakriisin ajan kritiikkiä asiantuntijoissa. Koko kansan tietoon hallituksen lainvalmistelun suorastaan kelvoton taso tuli viime viikolla, kun hallitus veti liikkumisrajoituksia koskeneen esityksensä pois eduskunnasta perustuslakivaliokunnan kriittisen lausunnon jälkeen.

Tällä hallituksella on käytössään historiallisen suuri avustajakaarti. Siitä huolimatta lainvalmistelu näyttäytyy sekavana ja poukkoilevana, jopa laaduttomana. [Timo Heinen: Siitä syystä!]

Juuri nyt eduskunta käsittelee esitystä, jolla ravintoloita huhtikuussa koskevia rajoituksia muutetaan jo kolmatta kertaa.

Kysynkin pääministeri Marinilta: miten hallitus aikoo reagoida lainvalmistelun tasoa koskevaan kritiikkiin, ja kuinka se aikoo varmistaa, että jatkossa eduskuntaan tuotavat esitykset kestävät myös perustuslakivaliokunnan tarkastelun?

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Näin. — Pääministeri Marin.

16.01 **Pääministeri Sanna Marin** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Perustuslakivaliokunnan tehtävä tietenkin on eduskunnassa arvioida lakiehdotusten perustuslainmukaisuutta ja tehdä huolellinen arviointi, kuten se on tässäkin tapauksessa tehnyt. Meillä on useissa Euroopan maissa käytössä vastaavankaltaisia liikkumisen rajoittamisen kokonaisuuksia, ja myös valmiuslainsäädännön puolella on Suomessa mahdollisuus liikkumisrajoitusten käyttöönottoon. Tähän nojaten me olemme tuoneet eduskuntaan esityksen, ja perustuslakivaliokunta on katsonut, että se ei kuitenkaan ole ollut sillä tavalla välttämätön ja oikeasuhtainen, että sitä voitaisiin Suomessa ainakaan tämänkaltaisessa tautitilanteessa ottaa käyttöön. Tämä on perustuslakivaliokunnan arvio.

On myös huomioitava se, että koko pandemian ajan olemme joutuneet samanaikaisesti rakentamaan laivaa, kun olemme sitä purjehtineet, eli yhtäaikaaisesti kun olemme pyrkineet pitämään tautitilannetta hallinnassa, me olemme joutuneet lainsäädännössä luomaan niitä työkaluja, joita olemme joutuneet tämän pandemian aikana käyttämään. [Puhemies koputtaa]

Pöytäkirjan asiakohta PTK 37/2021 vp

Iso kysymys tässä on, millä tavalla me valmistaudumme seuraaviin, tuleviin kriiseihin paremmin, [Puhemies: Minuutti on täynnä!] niin että tulevilla hallituksilla on käytössään valmis työkalupakki.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Nyt, arvoisat edustajat, suurin osa minulle ennalta annetuista kysymysaiheista käsittelee tätä korona-aihetta, joten pyydän nyt kaikkia niitä edustajia, jotka haluavat tähän aiheeseen esittää lisäkysymyksen, nousemaan seisomaan ja painamaan sitä V-painiketta. — Edustaja Juuso voi jatkaa.

16.03 Kaisa Juuso ps (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Hallitus on jatkuvasti nostanut esiin ravintola-alan koronatartuntojen lähteenä ja haluaa asettaa myös ruokaravintoloiden toiminnalle entistä ankarampia rajoituksia. Sosiaali- ja terveystieteiden tutkimustuloksissa kävi kuitenkin ilmi, että vain 2,4 prosenttia jäljitetyistä tartunnoista oli alkuvuonna peräisin ravintoloista. Samaan aikaan kun hallitus sulkee ravintolat ja liikuntapaikat, tartunnat leviävät edelleen telakka- ja rakennustyöläisten, vaihto-opiskelijoiden ja vieraskielisen väestön keskuudessa. Hallitus ei edelleenkään ole säätänyt rajoille vaatimusta negatiivisesta ennakotestitodistuksesta maahanpääsyn ehtona.

Hyvä hallitus, milloin aiotte kohdistaa koronarajoitukset täsmätoimenpiteinä sinne, missä tartunnat oikeasti tällä hetkellä leviävät, sen sijaan että kuritatte tuhansia sellaisia yrittäjiä, [Puhemies koputtaa] joiden toiminnassa tartuntojen leviämisestä ei ole minkäänlaisia näyttöä? [Aki Lindén: Perussuomalaiset esittivät koulujen sulkemista StV:ssä!]

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Näin, ja minuutti täynnä. — Pääministeri Marin.

16.04 Pääministeri Sanna Marin (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Oletan, kun paikalla on myös ministeri Kiuru, jolle kuuluu esimerkiksi tämä rajojen terveysturvallisuuden kokonaisuus, että hän varmasti voi tätä kokonaisuutta täydentää.

Kun me katsomme tällä hetkellä, meillä on monet yhteiskunnan toiminnot suljettu — muun muassa ravitsemusliikkeitä on suljettu, meillä on harrastustoimintaa keskeytetty, laajasti siirrytty etäopetukseen — eli meillä on monia yhteiskunnallisia rajoitustoimenpiteitä käytössä, nämä ovat myös vaikuttaneet tähän tautitilanteeseen, eli olemme saaneet näillä sulkutoimilla tautitilannetta parannettua. Senkin vuoksi tällä hetkellä, kun me katsomme tartunnan lähteitä, ne lähteet ovat pääasiassa niitä paikkoja, jotka edelleen ovat auki. Kodit ovat merkittävä tartunnan lähteen paikka. Perheen sisäiset tartunnat ovat tosiasia, mutta siihen kokonaisuuteen me emme tietenkään pääse käsiksi, vaan se on hyväksyttävä. Toinen iso kokonaisuus on koko ajan ollut työpaikat. Edelleen meillä on paljon sellaista työtä, jota on tehtävä lähityönä, ja paljon sellaista työtä, jota ei voi etätyöksi edes siirtää. Sen lisäksi meillä ollut tartuntaryypäitä myös rakennustyömailla. Esimerkiksi aluehallintoviranomaiset voivat laajasti testata, [Puhemies koputtaa] asettaa karanteeniin tällöisen rakennustyömaankin osalta niitä henkilöitä, keitä siellä työskentelee, jos siihen on perusteet.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Ja minuutti täynnä. — Ministeri Kiuru jatkaa tästä.

16.06 Perhe- ja peruspalveluministeri Krista Kiuru (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kyllä se niin on, että koska tartuntaluvut ovat kohollansa, niin kyllä niitä tartun-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 37/2021 vp

toja jostakin tulee. Ravintolat ovat yhä yksi tartuntojen lähde, mutta on sanottava, että kiireä ravintolasääntely on ajanut siihen, että meillä ei ole ravintoloista tartuntoja niin paljon kuin meillä olisi tilanteessa, jossa meillä ei olisi tällaista sääntelyä. Se on ollut todella ikävää. Erityisesti ravintolatyöntekijöiden vuosi on ollut aivan karmea, ja se varmasti kaikki täällä yhdessä jaetaan.

Mitä tulee tähän tilannekuvaan, niin meillä on olemassa tartuntojen lähteitä. Erityisesti kotona saadut tartunnat ovat aina olleet puolet näistä meidän tartunnoista. Sinne on vaikeampi kohdistaa rajoitustoimia, olette siinä aivan oikeassa, mutta on samaan aikaan muistettava, että se on ollut sitä kotirauhan piiriin kuuluvaa toimintaa. Tältä osin on hyvä kuitenkin, että kolmannes tartunnoista tulee kaikista niistä, jotka on karanteeniin asetettu, [Puhemies koputtaa] eli systeemi sinänsä toimii, mutta täsmätoimia on vielä pohdittava.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Edustaja Halla-aho.

16.07 Jussi Halla-aho ps (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Tartuntamäärät ovat ilahduttavassa laskussa. [Sosiaalidemokraattien ryhmästä: Kiitos rajoitusten!] Niitä on nyt 200—400 päivässä, mikä on muutama prosentti niistä lukemista, joilla saatiin kuukausi sitten pelästytettyä puoluesihteerit siirtämään kuntavaaleja ja media kannattamaan siirtoa.

Moni ihmetteli ennen pääsiäistä hallituksen esitystä ulkonaliikkumiskiellosta. Vielä oudompaa on, että kun perustuslakivaliokunta oli tyrmännyt esityksen kelvottomasti valmisteltuna, niin kiire, välttämättömyys ja kriisitunnelma katosivat jonnekin ja nyt puhutaan olemassa olevienkin rajoitusten purkamisesta. Hyvä, että puhutaan. Suomalaiset työntekijät, yrittäjät ja lapset tarvitsevat paluun mahdollisimman normaaleihin oloihin. Kysyisin kuitenkin: Mitä sellaista tautitilanteesta tapahtui pääsiäisen aikana, mikä selittää tämän käännöksen tiukemmista rajoituksista kevyempiin rajoituksiin? Olivatko liikkumisrajoitukset jonkinlainen arvovaltakysymys [Puhemies koputtaa] ja voimannäyttö hallitukselta?

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Pääministeri Marin.

16.08 Pääministeri Sanna Marin (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Ei, liikkumisrajoitukset eivät olleet arvovaltakysymys eivätkä voimannäyttekysymys vaan kysymys, jonka terveysviranomaiset ja sosiaali- ja terveysministeriö katsoivat välttämättömäksi. Me olemme koko pandemian ajan kuulleet erittäin herkällä korvalla asiantuntijoita ja terveysviranomaisten viestiä siitä, mikä on välttämätöntä, mikä on tarpeellista, ja niin me teimme tälläkin kertaa, ja sekä THL että sosiaali- ja terveysministeriö arvioivat, että on välttämätöntä tämänkaltainen esitys tuoda eduskuntaan, jotta tautimäärät saadaan selkeään laskuun ja jotta terveydenhuollon kantokyky voidaan kaikissa tilanteissa turvata. Näin me toimimme, ja mielestäni se on vastuullista. Pääministerinä tietenkin seison niiden esitysten takana, joita eduskuntaan on tuotu.

No, me näemme kuitenkin sen, että tämä tautitilanne on onneksi helpottanut niiden rajoitusten vuoksi, joita on otettu käyttöön, onneksi jälleen oikea-aikaisesti, eli me olemme onnistuneet välttämään jälleen sen tilanteen, mikä niin monessa muussa maassa on arkipäivää. Kun me katsomme esimerkiksi naapurimaa Viroon tai naapurimaa Ruotsiin, niin siellä tautitilanne on erittäin paha, se on pahentunut kuten myös monissa muissa Euroopan

Pöytäkirjan asiakohta PTK 37/2021 vp

maissa. [Puhemies koputtaa] Me olemme ottaneet rajoitustoimia jälleen oikea-aikaisesti käyttöön, ja nyt tautitilanne näyttää onneksi menevän parempaan suuntaan.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Ja minuutti täynnä. — Ministeri Kiuru.

16.09 Perhe- ja peruspalveluministeri Krista Kiuru (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! On kyllä tosi tärkeätä, että edustaja Halla-aho kysyi tämän kysymyksen, ja se oli tänäänkin jo esillä meillä, kun hallitus ja oppositio tapasivat päivän aikana.

On olennaista erottaa nyt kaksi aivan eri asiaa. Kun me puhumme rajoitusten purusta, niin me puhumme siitä suunnitelmasta, miten lähestytään kohti kesää. Ja kyllä siitä näkymästäkin pitää pystyä täällä puhumaan niin, ettemme me sekoita sitä juuri tähän hetkeen ja tähän tautitilanteeseen. Ne ovat kaksi eri asiaa. Kun me puhumme tästä tautitilanteesta, niin olen hyvin helpottunut siitä, että pääsiäisenä näyttäisi tapahtuneen käänne siihen, että me olemme nyt selkeässä laskussa. Onko tämä totta, vai ovatko ensi viikolla asiat toisin? On nähty Euroopan maissa, että käänne ei ollut kovin pysyvä. Mutta meillä tapausmäärien kasvu on nyt tahtunut ja kääntynyt lievään laskuun. Samaan aikaan kuitenkin on todettava, että tartuntojen määrä on aivan liian korkealla tasolla: 3 000 tapausta viikossa, se on aivan liian korkea taso. Meillä on aivan liian monessa maakunnassa yli 100:n [Puhemies koputtaa] ilmaantuvuus tällä hetkellä. Tilanne ei ole ohi, ja tähänkin tilanteeseen pitää suhtautua vakavasti.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Ja nyt on minuutti täynnä.

Kysymyksen käsittely päättyi.